

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . " 5—
 Četrť leta . . . " 2:50
 Mesečno . . . " 1—
Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . " 15—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 v. in
 od 6 redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 — popust. —
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
 Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Bavarski kralj Oton umrl.

Večdnevni neprestani italijanski navali na naše postojanke. — Nova vas v sovražnih rokah. — Naši podijo Rumune iz Sedmograške. — Bitka za Bitolj. — Francoski ultimatum Grčiji. — Grki izročili Francozom svoje brodovje in železnice? — Poostren podmorski boj.

Slovensko-krščansko-socialno delavstvo o položaju.

Naprošeni smo, da objavimo sledečo izjavo slovenskega krščansko-socialnega delavstva:

Izvršilni odbor slovenskega krščansko-socialnega delavstva je sklenil soglasno to-le izjavo:

Najvažnejše koristi slovenske krščansko-socialne delavske organizacije zahtevajo, da se skliče avstrijski državni zbor. Tega ne zahtevajo edino koristi slovenskega krščansko-socialnega delavstva, a marveč tudi koristi našega slovenskega rodu, ki je s krvjo svojih sinov dokazal zvestobo državi v taki meri, da si je pridobil tisti armadni zbor, kateremu pripadajo slovenski vojaki, ime železnega zbora. Junaštvo vojakov, volilcev po splošni volilni pravici državnih poslancev, bi redno zasedanje državnega zbora v čast in v slavo naše države in njene svetle vladarske hiše, ki ji je slovenski rod neomajljivo in zvesto vdan, vsplamtilo dejstvo, da sami po svojih izvoljenih poslancih sodelujejo pri postavitvi za koristi njih svojcev in v blagobit skupne in ožje naše domovine.

V prvi vrsti je poklican državni zbor, da se peča z velevažnim vprašanjem aprovizacije, da bomo prebili srečno in slavno sedanjo svetovno vojsko. — Druga reč je boj proti sedanji grdi draginji, ki more uspeti le z vsestranskim sodelovanjem ljudstva po svojih poslancih, izvoljenih po načelih splošne in enake volilne pravice.

Izpolnitev delavskega zavarovanja je prepotrebna stvar! Reformirati se mora bolniško zavarovanje, ž njim zavarovanje svojcev, skrb za matere in dojenčke; razširiti se mora nezgodno zavarovanje;

nujna potreba veleva uvedbo starostnega in invalidnega zavarovanja!

Nujna potreba veleva, da se državni zbor takoj peča z nujnim vprašanjem o skrbi, da se takoj po vojski začne redno industrijalno življenje in zagotovi delavstvu kruha in zaslužka.

Izvršilni odbor slovenskega krščansko-socialnega delavstva.

Poznali nas niso!

Na izvajanja dunajske „Information“, ki so nepoznavanje Slovencev od nemške strani označala kot vrzel, ki jo treba izpolniti tudi v interesu države, reagira „Naše Jedinstvo“:

„Vedno so imeli avstrijski krogi, posebno dunajski, ta nedostatek, da so malo potovali z namenom, da bi se seznanjali z narodi države. Koliko jih je na Dunaju v visokih krogih, ki so ali bodo zavzemali prva mesta v državi, ki se ne umaknejo iz Dunaja po državi, marveč gredo na potovanja po drugem svetu! S poznavanjem se družijo prijatelji, a mi moramo reči z žalostjo, da jih je le malo prihajalo k nam, da bi se seznanili z nami, pak da bi nam tudi pomagali. Ta graja pada v prvi vrsti na dunajsko aristokracijo, ki ji je — z redkimi izjemami — Dunaj vsa država. Nadejamo se, da bo odslej drugače v tem pogledu ter nam ne bodo prihajali v Dalmacijo le tako leteč za malo dni in to le na obali, kjer se tu pa tam izkrcavajo in — popijejo nekaj kave!“

Enako lahko trdimo tudi mi. Iz Dunaja so prihajali sicer visoki gospodje na razna letovišča, kopaljšča in druga zabavišča v slovenske kraje, a podrobneje spoznavati slovenskega naroda niso hoteli,

ali niso — marali. V sedanji vojski pa so posamezne epizode iz krvavih bojišč povedale na Dunaju: Tam doli na jugu: na Štajerskem, Koroškem, Kranjskem, Primorskem, Hrvatskem in delu Ogrske živita dva junaška branitelja Avstrije — Slovenec in Hrvat!! Ali nas bodo hoteli i v bodoče poznati . . . ?

Poostren podmorski boj.

Nemški P-čolni so razvili zopet živahnije delovanje. Nenadoma je dne 7. oktobra priplul, kakor smo že v pondeljki „Straži“ na kratko poročali, nemški P-čoln št. 53 v severoameriško pristanišče Newport in prinesel nemškemu poslaniku grofu Bernstorffu lastnoročno pismo cesarja Viljema, namenjeno predsedniku Wilsonu. Dne 9. oktobra je bil poslanik Bernstorff pri predsedniku Wilsonu in mu je izročil pismo nemškega cesarja. To pismo je odgovor na Wilsonovo pisanje o ameriški pomoči prebivalstvu na Poljskem. Pred sprejemom grofa Bernstorffa je Wilson izjavil zastopnikom časopisja, da bo zahteval da Nemčija popolnoma izpolni svoje Ameriki dane obljube. Rekel je, da nima pravice dvomiti, da Nemčija stori, kar je obljubila. Takoj po Bernstorffovem obisku pri Wilsonu so se razširile vesti, da se je govorilo o miru in o potrebi Wilsonovega posredovanja za mir. Uradne vesti iz Amerike in Berlina pa to popolnoma zanikajo.

Čolnu št. 53 je sledilo še več drugih bojnih P-čolnov, ki so na potu v Ameriko in ob ameriški obali sami potopili celo vrsto sovražnih in tudi nekaj nevtralnih ladij, ki so vozile vojno gradivo za četverosporazum. Namen novega poostrenega podmorskega boja je pred vsem, da se blokirajo angleška pri-

LISTEK

Smotrnost v rastlinstvu.

Prof. Fr. Pengov.

(Dalje.)

Toda, Bože mili, kam so nas zaveli neznatni protoplasti s svojo čudovito smotrno delavnostjo? Da, prišli smo do razpotja, kjer se ločijo duhovi 19. in 20. stoletja!

Toda ne deluje samo vsak mešan (protoplast) sam zase smotrno v blagor domovine, temuč smotrno delujejo tudi posamezne dežele in države. Smotrno vsesavajo korenine in koreninice vodo in v vodi raztopljen snovi; deblo prevaža raztopljeno hrano naprej v veje in listje; listje oskrbuje dihanje za celo rastlino kot pljuča v svojih prsih, izdeluje pa tudi prevažne ogljenčeve hidrate (skrobovine) iz zraka in vode; cvetni deli skrbijo za bodoči zarod i. t. d. . . .

Toda ni ga pravila brez izjeme. Hrastova korenina svoje dni baje ni bila zadovoljna s svojo usodo, kakor pripoveduje dr. Dennert v svojih naraavnih idilah. Sicer korenina sama ni nikoli živela kje drugje, kakor v gozdni črnici; toda nekega dne je prisluškovala pogovoru med miško in krutom, ki sta se bila srečala v tunelu blizu nje. Vjela je nekaj besed o krasoti solnca, o ljubkem petju drobnih ptičic in mili mesečini na polnočnem nebu in četudi ni vsega umela, je prišla vendar do sklepa, da mora

biti prava slast, živeti v takšni krasoti; toda te blažene sreče ni mogla doseči, naj si je še tako prizadevala in rila po vlažni zemlji ter nabirala vodice. Tako enolično je potekalo njeno življenje dannadan. Le tupatam se ji je zdelo, da sliši nekako stokanje in vzdihovanje. Ob takih prilikah so se ji napele vse žile, morala se je trdno oprijeti zemlje z vsemi svojimi brezštevilnimi ročicami, kajti trgalo jo je po udih kot bi imela hud protin. Seveda ni mogla umeti tega trganja v nerednih presledkih; nehote se je upirala napadom od zgoraj. Že opetovano pa ji je bila šinila v glavo uporna misel: Čemu bi se trudila, saj lahko složneje živim; toda morebiti me vabijo kvišku, v življenje sreče in razkošja!

Nekega dne prileze po temnih hodnikih vodna kapljica do naše korenine. Po svoji hotentotski navadi jo je hotela gospa Radix della Quercia (plemiško ime naše korenine) takoj vjeti in posrkati, a za trenutek si je vendar premislila; kajti mala devojčica Aqua (vodca) je pela čudovito pesmico, ki je zvenela kakor odlomek iz opere „Helios“ (solnce). Srčno radovedna pravi pl. Radix drobnemu detetu orjaka Oceana:

„Kaj ne, ti prihajaš iz gorenjega sveta, kjer je doma Fortuna (sreča)? Oh, povej mi kaj o njem!“

Kapljica pa je odgovorila:
 „V oblakih, ki jadrajo po sinjem nebu, mi je tekla zibelka; kot sveža Rosa sem priplula doli na zemljo. Kako mehka je bila tista nočka, kako prijazno se je smehljala Luna, kako mirno je sanjala Silva (gozd). Spustila sem se na list mogočnega dolgopecljatega gradna (Stieleiche), si odpočila in poslušala rahlo šepetanje in šuštenje, čarobnoskrivnosti

spev bežne Noči. Potem pa je prisvetlikal od vzhoda prijazen Dan, zdramil nas zaspance z žužljanjem svoje flavte in ko je poljubil kraljevi solnčni ženini nevesto si Zemljo, tedaj mi ni bilo več obstanka na zelenem listu, spolzela sem na njegov rob in zdrčala med kipeči mah pod njim, odtod pa sem odpotovala v zemeljske temine.“

„Kako srečne dni si videla!“ je kliknila bolestno korenina, „glej, jaz pa tu doli žalosti ginevam. Pripovedovala si o solnčnem svitu, o sami sreči, oh, vsega tega jaz ne poznam, peham se za nič in spet za nič in živeti moram borno življenje teptane sužnje vse žive dni.“

„Kako vendar govoriš, saj ne poznaš še vsega življenja tam gori; o, tam je tudi dovolj nadlog in skrbi. Tudi jaz sem bila svoje dni ošabna malkontentka (nezadovoljnica), visoko sem dvigala svojo glavo in splavala kot nežen hlap v ozračje. Pa, ojoj! Kako vroče in soparno je bilo tam, komaj sem dihala in tajna moč nas je segnala milijone sestic skupaj v temne, črne oblake. Kako smo trepetale, in skoro bi bile skoprnele, pa ti švigne med nas ognjena kača (strela), za njo druga in tretja, druga besneje rjoveč od druge (grom) in v divjem strahu smo ubežale pred temi Erinijami (boginje maščevalke) in fleskajoč popadale na zemljo. In kako puščobno in divje je bilo po svetu! Kako je razcapudrala vihra ubogo drevje, da se je stokajoč priklanjalo in globoko zdihovalo. Da, videla sem, kako se je nekoč ravno tako ponosno drevo kot je tvoje, na hip zvrnilo na tla, zažeto od smrti.“

„Moje drevo — kaj pa je to?“ je vprašala vsa začudena korenina.

stanišča proti uvozu iz Amerike, da se četverosporazumovi in pred vsem angleški mornarici s popopitvijo velikega števila ladij odvzame dosežanja moč na morju.

Bojna igra, ki jo je sedaj pričela Nemčija s svojimi sovražniki, je na vsak način drzna in smela. P-čolni so vsak trenotek izpostavljeni nevarnosti potopitve, ker na morju med Francijo in Anglijo ter na Atlantskem oceanu križari mnogo četverosporazumovih vojnih ladij. In če izgubi Nemčija velik del svojih P-čolnov, ji je mahoma izbito najboljšo in najuspešnejše orožje proti Angliji.

V drugem oziru pa je poostren podmorski boj za Nemčijo posebno nevaren, ker lahko z njim povzroči resen spor ne samo z Ameriko, ampak tudi z Dansko, Nizozemsko, Švedsko in Norveško. Ako se Nemcem podmorski boj ne posreči tako, kakor si želijo in bo sovražnik samo ranjen, a ne smrtno zadet, bo skoro gotovo Amerika zopet začela kazati Nemčiji svoje rogove. Domneva se, da so tudi nordijske države izjavile nemški vladi, da stojijo glede vprašanja poostrenega podmorskega boja na strani Združenih držav Severne Amerike in ne morejo mirno dovoliti, da bi se njih ladje z ljudmi in blagom vred potopile na dno morja, ne da bi se jim prej dalo svarilno znamenje. Bati se je torej, da si Nemčija s poostrenim podmorskim bojem nakoplje še več sovražnikov.

Za poostren podmorski boj pa govori zopet neko drugo važno dejstvo. Kakor že znano, zahteva del nemške javnosti obnovitev poostrene podmorske vojne, ki je v prvi vrsti naperjena proti Angliji. Z ozirom na grozeči resen spor z Združenimi državami Severne Amerike je Nemčija dne 5. maja 1916 ustavila poostreno podmorsko vojno in obljubila, da v bodoče nemški P-čolni ne bodo torpedirali nobene trgovske ladje, ne da bi jo poprej ne posvarili ter rešili potnike in posadko. Veliki admiral pl. Tirpitz, ki je bil pristaš brezobzirne podmorske vojne, se je moral ukloniti državnemu kancelarju Bethmann-Hollwegu, ki je za zmerno podmorsko bojevanje. Pristaši dosežanja nemške mornariške politike so zastopali stališče, da je treba pričeti s poostreno podmorsko vojno še le tedaj, ako bo to skrajno sredstvo imelo gotov uspeh in nas bo približalo — miru. Ali so odločilni nemški mornariški in politični krogi spoznali, da se je ta čas že približal, ali pa se je poostren boj P-čolnov moral pričeti vsled pritiska nekega dela nemške javnosti, bo pokazala bližnja bodočnost.

Koliko P-čolnov križari na Atlantskem oceanu, kje zajemajo potreben premog, živila in druge reči, ter koliko ladij so že potopili, še danes ni dognano. Listi prinašajo vsak dan cele kolone brzojavk o potopitvi ladij med Ameriko in Evropo. Učinek P-čolnov mora biti brezdvomno velik, ker so zavarovalnice, ki zavarujejo ladje, blago in potnike proti ne-

sreči na morju, zadnje dni sklenile, da bodo odslej pobirale dvakratne zavarovalne premije. Da nevarnost pred P-čolni ni mala, s pričuje tudi dejstvo, da so ameriške pristaniške oblasti za nevtralne ladje zaprle vsa kanadska pristanišča.

Nemški državni zbor.

Nemški državni zbor se je dne 11. oktobra sestel, da mu člani glavnega odseka, katere državni kancelar stalno informira o stanju zunanje politike, poročajo v velikih potezah o dogodkih v svojih sejah. Načinčne informacije, vsaj javno, državni zbor z ozirom na previdnost napram sovražnikom ne dobi, a vendar ima zavest, da njegovi voditelji, zastopani v odseku, izvedo polno resnico in da po tem tudi uravnavajo svoje razmerje do vlade.

Glede vojevanja podmorskih čolnov se člani tega glavnega odseka niso mogli zjediniti. Glede aneksijske politike se nagiba splošno mnenje zdaj proti aneksijskim težnjam. Scheidemann se je izrazil: Kar je francoskega, naj ostane francosko, kar belgijskega, belgijsko, kar nemškega, nemško. Glede mirovnega vprašanja se ne da nič storiti, ker je ententa proti miru. Dr. Spahn je rekel: K mirovnemu sklepu spadata tudi nasprotniki, toda ti še niso dali spoznati, da so za mir.

Najhujši boj v glavnem odseku pa je bil zaradi državnega kancelarja, kateremu nasprotniki očitajo, da je proti sovražnikom premalo odločen, da je proti aneksijam, da se podmorski boj vodi preveč mlačno in da sta vsled njegove neodločnosti Italija in Rumunija vstopili v vojsko. Toda vsa ta očitanja so le bolj pretveza. Nasprotstvo proti Bethmann-Hollwegu prihaja iz drugih virov. Je slično kakor na Ogrskem. Madžari očitajo Burianu vse mogoče in nemogoče grehe, a istina je, da bi radi imeli za mirne sklepe na Ballplatzu pristnega magyar emberja, ki bi v madžarskem smislu spletal niti pogajanj. O nasprotnikih Bethmann-Hollwegovih se je izrazil poslanec Scheidemann: Besno sovraštvo proti državnemu kancelarju ni nastalo vsled vojnih dogodkov, ampak ker je državni kancelar obljubil novo orientacijo v politiki. Kaj se to pravi?

Demokratizacija javnega življenja je postalo v Nemčiji pri vseh ljudskih strankah velevažno geslo. Centrum je sprejel vodstvo tega gibanja. Zahteva se, da se upelje parlamentarna vlada in da preneha absolutizem tudi v zadevah zunanje politike. Vse stranke, razven konservativcev, so edine v tem, in ker je Bethmann-Hollweg tem reformnim idejam naklonjen, za to tako besno sovraštvo proti njemu.

Bassermann (nacionalnoliberalen).

Bassermann je otvoril debato o razpravah v glavnem odseku ter poroča: Vsa vprašanja zunanje

politike so se temeljito preresetavala, ravnotako vojni položaj. Glede načina vojevanja ni prišlo do sporazuma, vsled česar priporoča odsek, da zbornica o tem z ozirom na sovražnike ne razpravlja.

Dr. Spahn (centrum).

Industrija za vagone in municijo je opremljena za najvišje zahteve, tudi surovin je dovolj na razpolago. Državni kancelar je označil položaj kot resen in težaven, a Hindenburg presoja razmere z velikim zaupanjem. Glede Italije je treba izpolniti kancelarjeva izvajanja. Zaplenjenje Palazza di Venezia se ne sme zamolčati. Avstro-Ogrska je proti zaplembi protestirala. Opozarja tudi na kancelarjeve besede: Prosto pot vsem vrlim ljudem! ter se pritožuje, da se pri nastavljanju za upravo ne ozirajo dovolj na verska izpovedanja.

Scheidemann (socialdemokrat).

Mi smo mnenja, da mora politik določevati bojevanje in da njegove politike ne sme določevati vojni poveljnik. Glede oskrbe z živili so se naredile velike napake, največja je bila ta, da se ljudstvu nikoj vnaprej povedala polna resnica. Glede hujskanja proti kancelarju pravi: Neki admiral je pisal knezu Salm-Horstmarju, da hoče državni kancelar zabraniti zmago Nemčiji in sicer vedoma. Celo slično se je izrazil gospod Wildgrube, konservativni državnozbornski kandidat v Ošacu. Kakor rdeča nit se vleče skozi to hujskanje bojazen pred prihajajočo demokracijo. Knez Salm-Horstmar je pisal naravnost cesarju, da se mora od nemškega cesarstva odvrniti nevarnost, da postane samo senca od monarhije. Socialdemokrati zahtevajo: da se odpravi cenzura, prekliče obsedno stanje, se izpustijo vsi internirani Nemci, se ustanovi odgovorno državno ministrstvo in uveljavi načelo, da mora imeti državni kancelar v državnem zboru večino.

Bassermann (nacionalnoliberalen).

Spoznamo, kako zelo resen je splošni položaj. Sprjazniti se moramo z mislijo, da bo vojska trajala še delj časa in da sedamir doseči samo od premaganega sovražnika.

Kar se tiče Rusije, smo s kancelarjem ene misli, da zastopamo izključno nemške interese, da se ne vmešavamo v tuje interese in da nam je vseeno, ali se v Rusiji vlada avtokratično ali konstitucionalno.

Govornik želi v marsičem nove orientacije. — Nemško ljudstvo bo po vojski opravičeno zahtevalo, da se odpravijo nekatere utesnitve. Meje, ki jih je ustvarjalo veroizpovedanje, morajo pasti.

„Še tega ne veš? Saj vendar držiš in rečiš že desetletja mogočno hrastovo drevo, ki moli orjaške svoje veje kot stotine rok kvišku, ki ima na tisoče zelenega listja in na enem izmed teh listov sem v tej blaženi predpretekli noči počivala in sanjalarila.“

„Aha!“ je mrmrala plemenita della Quercia; „drevesu se godi dobro, meni pa slabo; ono živi v deželi luči in sreče, jaz pa se mučim tu doli v temi. Kaj pa imam jaz od tega! — Ne, ne, tega mora biti takoj konec. — tudi jaz hočem drugače — bolje živeti!“

„Vedno ista, prastara zgodba!“ je turobno zažuborela vsevedna hčerka Atlantova.

„Kakšno zgodbo misliš, ki jo baje ravno obnavlja moja obžalovanja vredna osebnost?“ povprašuje nevoljno, a še veliko bolj — radovedno črna korenina.

„Ej, povest mislim, ki jo je povedal že leta 494 pr. Kr. starodavni hrast Menenij Agrippa kot rimski tribun upornemu ljudstvu rimskih plebejcev, ki tudi niso bili zadovoljni s svojo usodo, ki niso hoteli delati in služiti, ampak se jim je zahotelo vlade in solnčnega uživanja. Kakor one rimske korenine niso pomislile, da ne morejo obstati same zase, brez debela (vlade), tako se tudi ti še nisi zavedla, da sicer drevo res potrebuje tebe, a da si tudi ti brez debela in vej obsojena na smrt. Kar je veljalo za sinove stare rimske Kampanije (dežela okrog Rima), to velja tudi za moderne otroke lepe Flore (rastlinstva)!“

„Oh, pripoveduj vendar! Kaka hrepenim izvedeti, kako se je godilo tudi drugemu bitjem v podobnih razmerah, kot so moje. Morda mi nauk tudi korigira“, je priganjala korenina.

„Naj ti bo!“ odvrne kapljica. „Toda prosim še nekoliko potrpežljivosti, ker vsega hkrati vendar ne morem povedati; seveda mi moraš popolnoma zaupati in verjeti v zgodbo o udih človeškega telesa,

kakor jo je zapisal sloviti danski učitelj in pisatelj Ewald (Der Zweifüßler und andere Geschichten) opozoril pa nanjo prvi modri rimski senator Agrippa. Mladega človeka, dečka, menda poznaš?“

„O, veliko sem jih že slišala, ko so vriskali tu nad menoj, nabirajoč črnih jagod in ustvarjajoč si brke pod nosom z njihovim barvilom“, je zatrjevala korenina.

„Glej, takega pobiča je poslala mati po sveže zemlje, češ, da se mudi in da mora biti v pol uri zadnji čas nazaj. Pa deček je šel sinoči nekaj pozno v posteljo in njegove oči so bile ob osmi uri zjutraj še dremotne, posebno ker je bil truden od dirjanja po gozdu prejšnjega dne.“

Za grmom sreča deček vijolico, poklekne k njej in jo utrga, a bilo je še mnogo drugih cvetlic v bližini. Nad glavo je frčal mimo kačji pastir, bilo je tako dražestno toplo jutro in — ne vem, kako se je to bilo zgodilo — fantek je ležal na hrbtu in strmel v oblake.“

„Da bi mogla storiti to tudi enkrat jaz, kako bi se čutila srečno!“ je šepnila plemenita gospodična della Quercia.

„Le potrpi še nekaj, sodbo si prihrani za pozneje in tudi svoje želje!“ jo je mirila mala Gutta (kapljica).

„Dečko je zaspal. Ob njem je stala košarica za zemlje. Solnce je sijalo, ura v zvoniku je bila devet, mati pa so se jezili doma že dobre četrt ure nad nepridipravom, ki nošenega naročila ne izvrši o pravem času.“

Toda to še ni bilo najhujše. Le poslušaj! Ko pobič spi brezskrbno spanje pravičnega (?), se mu vsede muha na nos; ta se je sicer namrčnil, a muha je le obsedela. Sedaj pa pozor, začelo se je jako tajnostno šepetanje.

„Sam Bog si ga vedi“, je skomizal nos, „za-

kaj neki ležimo na tem grdem in sitnem kraju?“

„Če pademo me enkrat skupaj“, so zamežiknile trepalnice, „potem mora spat vse telo.“

Pri teh besedah je zavela po celi dečkovi somatologiji (nauk o človeškem telesu, tukaj telo samo) čudna veselost.

Smejala so se dečkova bedra, hehetale se njegove roke, veselo so se režale bele vrste zob, sopihal je nos, srce je poskakovalo pod kostanjevimi loputami pljuč, široko so se hahljala ušesa, skratki ni ga bilo niti najmanjšega vlakenca na tem celem pobiču, ki ne bi hotelo počiti smeha zavoljo šopirnosti trepalnic.

„O vsi sveti!“ so klicale noge malce se pomirivši. „Da le more biti kdo tako strašno domišljav! Kdo ima tako hudo kurjo slepoto in ne vidi, da me nosimo celo telo.“

„Zares, trepalnice so se osmešile“, je rekel želodec, ki je govoril zelo počasi in silno dostojanstveno. „Toda, ve, ljube nožice, tudi nimate kaj prida več soli v glavi, če mislite, da samo ve vladate to mlado človeče! Kaj pa sodite o meni? Kaj pa premorete brez mene?“

„Mnogo hitreje bi tekale“, so jadrno odgovorile noge. „Kolikokrat smo se že togotile, da moramo vlačiti to želodčno klado.“

„Kakor kdo zna, tako pa reglja“, je rekel želodec. „Toda vedite, od mene imate vso moč. Iz mene prihaja hrana in hrana je sila. Če jaz odpovem, kmalu zastane vsa telesna mašinerija.“

„Oh, oh, koliko si domišlja ta paglavček!“ so zbadale noge.

„Vem, da sem majhen“, se je izgovarjal želodec, „in bom še dolgo časa, dokler namreč ne zra-
stem . . .“

(Konec prih.)

Friedrich Naumann (napredna stranka).

Kdor kritizira, kar so storili avstro-ogrski bratje, ta pregleda, da je morala avstro-ogrška armada začetkoma vojske vzdržati največji in najsišnejši naval ruskega, še takrat nezlomljenega kolosa.

† Bavarski kralj Oton.

V sredo, dne 11. oktobra, je v gradu Fürstentried umrl na želodnem krvavljenju umobolni bavarski kralj Oton. Kralj Oton je bil star 69 let. Pred 33 leti se mu je um popolnoma omračil in od tega časa je Oton živel življenje nesrečnega, zapuščenega človeka. Oton je bil brat kralja Ludovika II., ki je l. 1886 utonil v Starnberskem jezeru. Po njegovi smrti je bil umobolni Oton proglašen za bavarskega kralja, a vladarske posle je do meseca novembra l. 1913 vodil princ Luitpold, ki je od tega časa pravi kralj Bavarske. Oton je bil v svoji mladosti izredno nadarjen in zal človek. Bil je ljubeznjiv in lepe, vitke postave ter poseben ljubljenec Monakovčanov. A že v mladosti so se mu večkrat pojavili znaki umobolnosti.

Italijansko bojišče.

Tretji dan že trajajo siloviti italijanski infanterijski navalni, združeni z groznim artilerijskim ognjem, na naše postojanke od Št. Petra pri Gorici do morja. Grozovita borba se bje noč in dan brez prenehanja. Krvave so bile vse dosedanje italijanske ofenzive, toda sedanja, osma, prekaša glede sile vse dosedanje. O grozna borba se na celi črti od Bevca do morja vrši na popolnoma slovenskih tleh.

Središče italijanskih navalov je Komenska planota. Na del fronte med Opatjem selu in Novi vasi je sovražnik osredotočil zadnje dni pravcat peklenški ogenj. Lahu se je dne 11. oktobra samo v sredini te črte v širini 3000 korakov posrečilo doseči nekaj uspehov. Nova vas, ki leži vzhodno od Opatjega sela, je padla v roke sovražniku. Na ostali črti pa se dobro držimo.

Tudi na Tirolskem so v teku zopet večji boji. Pri obmejni gori Pasubio (jugovzhodno od Rovereta) smo se nekoliko umaknili.

Predpriprave za italijansko ofenzivo.

(Izvirno poročilo iz južnega bojišča.)

Predpriprava napadov sedme italijanske ofenzive je bila res strašna. Topovi najtežjega kalibra, med njimi metalci min vseh vrst, so peli brez prestanka svojo smrtno pesem. Samoobsebi umevno, da so Lahu tudi naši primerno odgovarjali. V takem ognju se seveda naši vojaki poskrijejo v nalašč za to napravljene kaverne, le nekaj jih ostane na svojem mestu, da opazujejo sovražno gibanje. Po prenehanju tega peklenškega pokanja je sovražnik z lahkoto zasedel naše izpraznjene prednje jarke, toda obdržal jih ni! Kratki a krepki „Hura!“ iz grl nepremagljivih junakov 87. pešpolka in Lah je bil zopet s povešeno glavo in osramočen v svojih starih postojankah. Dolg čas nam sedaj ni bilo, ker zabave smo imeli kljub ogromnemu bobnenju v izobilju.

Naj Vam povem malo dogodbico od dne 27. septembra. Kakor že od dne 24. septembra naprej, tako se je tudi ta dan pripravljala Lah z artilerijo in z metalci min na popoldanski napad. V največjem minkem ognju so se začeli polentariji po trebuhu tiho plaziti do naših postojank. Zičnih ovir ta dan nismo več imeli, ker jih je sovražnik že vse razbil. — Na kratko znamenje so italijanski metalci min in artilerija utihnili, a v istem trenutku je že Lah poskakal v naše razbite in seveda izpraznjene prednje jarke. Kaj takega seveda nismo pričakovali in lahko si mislite naše začudenje, ko je prišlo povelje: „Vsak na svoj prostor nazaj!“, nam prihiti pa Lah nasproti! Sedaj se je pač reklo: „Ven in nazaj z njim!“ Med prvimi izmed Lahov je bil tudi majhen podčastnik. Čelada mu je segala čez ušesa, tako da je bilo res smešno ga gledati. Pritlikavec, ki mi je segal le komaj do prs, je znal tudi malo naš jezik, kar sem spoznal, ko je začel s svojimi „Naprej! Naprej!“ klic. In s tem je res opogumil nekoliko drugih, da so ostali ter raje poskušali železo naših ročnih granat. Neki desetnik in jaz sva to slišala in sva mislila, da se hočejo Lah udati. Zaklicala sva Lahu velikanu: „Tukaj sem!“ in sva mu pokazala s prstom nazaj po našem jarku. Kaj hujšega ni moglo biti za sedaj že našega laškega hlačmana. To se Vam je razkoračil s svojim družbinskim klobukom! Imel je izvanredno velikega. Nastavil je puško z nasajenim bajonetom proti meni ter je zavpil: „Kdo, jaz?“. O ti uboga laška sirota! Sedaj pa nisi na prave natelet! Tebi še gotovo ni bil znan slavni 87. pešpolk. Spustil sem ročne granate iz rok in v istem trenutku

sem ga že držal za ramo. Eden sunek in laškega podčastnika so že puškini kopti spremljali v avstrijsko vjetništvo. Koj nato smo začeli druge z ročnimi granatami in nasajenimi bajoneti tirati raz praga prelepe slovenske domovine. Dobro pol ure in Lah je bil tam, koder je bil preje, samo da je njega stalo milijone — kar je izstrelil — in je imel več stotin mrtvih, mi pa smo imeli isti dan, hvala Bogu, samo nekaj ranjencev. Tako se je končala za Laha njegova sedma ofenziva, katero je začel z geslom: „Čez par dni moramo biti v Trstu in potem dalje proti beli Ljubljani!“ Toda pri tem ni pomislil, da strazimo ta dva lepa slovenska mesta železni avstrijski junaki!

Zatorej glejte ve, slovenska dekleta, kar Vas spada pod dopolnilni okraj št. 87, da boste enkrat, ko se vrnemo, smeje odkrito pogledati vsaka slovenskemu fantu v obraz. Nihče ne sme v ozadju pokvariti in spravljati naše kraje na slab glas! — Nebroj pozdravov iz južnega bojišča Vam pošiljajo: Iv. Rus, četovodja, doma iz Trbovelj; Martin Kuder, četovodja, doma iz Griž pri Celju; Lovrenc Lavrenčič, desetnik, doma iz Ptuja; Ivan Božak, desetnik, doma iz Dobjega pri Brežicah; Anton Planinc, desetnik, doma iz Vidma ob Savi; Jožef Mar, desetnik, doma od Sv. Tomaža pri Ormožu; Franc Orešek, desetnik, doma iz Ptuja; Ivan Horvat, poddesetnik, doma od Sv. Andraža v Slov. gor.; vsi od 8. stotnije 87. pešpolka.

Osem dnevnih neprestani artilerijski ogenj.

Od 1. do 9. oktobra so Lah naše postojanke med Vipavsko dolino in morjem neprestano obsipavali z najgroznejšim artilerijskim ognjem. Vojni poročevalci pravijo, da so n. pr. neki dan od zore do poldneva črto poldruga kilometra obsuli s okroglo 1500 granatami, na drugem frontnem delu so obmetali eno stotnijo tekom dveh ur z 2000 strelji. In vendar so branitelji vstrajali, občudovanja in najvišjega priznanja je vredna ta vstrajnost, ko pa je sovražnik v masi naskočil, so mu pokazali branitelji, da so tu in da branijo kraška tla, čez katera hoče sovražnik vdreti v Trst.

Pričetek osme [italijanske] ofenzive.

Prvi dan.

Po osem dnevnih artilerijski predpripravi, kakoršne ne pozna svetovna zgodovina, je italijanska armada dne 9. oktobra pričela z infanterijskimi napadi, z osmo ofenzivo. Prvi dan se je sovražni sunek popolnoma izjalovil. Uradno poročilo z dne 10. oktobra proslavlja to zmago za časten dan za naše tam boreče se čete. Tudi to pot gre za posest Komenske planote, za prebitje v smeri na Kostanjevico, za pohod proti Trstu. Dne 9. t. m. so naskočili samo severni del visoke planote, ki je bil tudi v sedmi soški bitki pozorišče razlučenega borenja; proti južnemu odseku med Doberdobom in morjem se sunek najbrže še le vrši. Nad tri tedne so rabili Italijani za to pripravo za osmo soško bitko; močno zmanjšane čete so bile zopet popolnjene, deloma z moštvo onih čet, ki so bile poslone po šesti soški bitki domov. Torej moramo soditi, da sovražnik napada z enako silo, kakor sredi meseca septembra; takrat je sestavljalo d'Aostovo armado 20 infanterijskih brigad, 15 berzaljerskih bataljonov in ena kavalerijska divizija, torej skupno 175.000 mož. Sedanja d'Aostova armada pa šteje baje celo nad 180.000 mož.

Drugi dan.

Drugi dan osme ofenzive (9. oktobra) so Lah naperili svoje navalne tudi na južni odsek kraške črte. Na severu pa se je ta dan italijanski napad raztegnil tudi severno od Vipave do Št. Petra pri Gorici. Na celi črti od Št. Petra do morja so napadali Lah z ogromno silo. Sovražniku se je samo južno od Nove vasi posrečilo, da je vdrl v dele naših prednjih jarkov, iz katerih pa je bil večinoma zopet vržen nazaj. Tudi drugi dan je bil izvanredno časten za naše orožje.

Pri Novi vasi ujeli 1400 Italijanov.

Južno od Nove vasi na Krasu se je dne 10. t. m. posrečilo Italijanom vdreti v nekatere naše prednje jarke. Teh uspehov se pa Lah ni dolgo veselil, kajti naše čete so napravile protinapad in povsod pregnale sovražnika iz jarkov. Na tem prostoru smo ujeli 1400 Italijanov.

D'Aosta se ravna po Brusilovem vzorcu.

V bitki pri Novi vasi je gnal vojvoda d'Aosta Lahe s tako silo v bojni metež, da jih je na tisoče obležalo mrtvih pred našimi ovirami. Polke, ki so se ustavljali, so gnali v boj s silo. Po vzorcu ruskega generala Brusilova so Lahe tirali s tem v bojni metež, da so dali na nje streljati iz lastnih strojnih pušk in topov.

Boselli v Milanu.

Italijanski ministrski predsednik Boselli se je odzval vabilu milanskih vojnih hujšakov in se je dne 8. oktobra udeležil v Milanu velike slavnosti, ki so jo priredili vojni hujšaki. Odbor, ki so ga sestavila vodstva listov „Secolo“, „Popolo“ in „Corriere della Sera“, mu je pripravil velik sprejem, katerega so se udeležili zastopniki državnih oblasti, ne pa župan in člani mestnega sveta, ki pripadajo socialistični stranki. Obilo društev pisanega značaja je Bosellija spremljalo s klicem proti Avstriji in Nemčiji in prepevaje Oberdankovo in Garibaldijevo himno s kolodvora v hotel. Z balkona je imel ministrski predsednik govor, v katerem je rekel: „Divno ljudstvo milansko! Dovolj mi, da velja moj prvi pozdrav zastavam Tridenta, Trsta in Dalmacije, ki stoje tukaj pred menoj. Tudi pozdrav Milancev velja danes na predvečer zmage vsej domovini. Vi ste peli potoma Garibaldijevo himno. Ta prerokbe poln spev bo kmalu himna popolnega osvobojenja tal, kjer živita italijanski jezik in preteklost.“

V gledališču „Scala“ je Boselli imel nato dolg govor, v katerem je med drugim tudi trdil: „Naši vojaki morajo nas peljati v Trst in Trident. Naši vojaki so tudi v Valoni, kjer potrjujejo jadranski poklic Italije, ki ne tlači (!?) nobene narodnosti, marveč samo italijansko narodnost spravlja do prve veljave.“

Boselli je pozabil povedati, da okrog 40.000 benečanskih Slovencev že od leta 1866 bridko čuti laški bič.

Rumunsko bojišče.

Naši podijo Rumune iz Sedmograške na celi črti čez mejo. Boj se je zadnje dni prenesel na severovzhodni odsek sedmograškega bojišča. S fronte od Oršove do Petrovega sploh ni nikakih poročil. Med Petrovim in Braševim smo vrgli Rumune čez obmejne prelaze in stojimo na nekaterih mestih že na rumunskih tleh. Severno od Braševga smo v gorovju Hargita in v Jurjevskih planinah vrgli sovražnika naglo proti meji. Zasedli smo zopet mesto Czik-Szereda v dolini Alute. Na tej črti so naši oddaljeni od državne meje samo kakih 20 km. Na skrajnem krilu ob bukovinski meji se sovražnik krčevito upira.

V Dobruči nič posebnega.

Rumunska fronta omajana.

Udarec za udarcem pada na rumunsko armado na Sedmograškem. Dne 29. septembra so bile rumunske čete na Sedmograškem prvič občutno porazene. V obkoljevalni bitki pri Sibirju so naše čete uničile in razgnale prvo rumunsko armado. Porazu I. armade pri Sibirju je sledil še hujši poraz II. armade v tridnevni bitki pri Braševem, katero so naši v soboto, dne 7. oktobra, zvečer v hudem pouličnem boju zavzeli. Isti dan so naši zasedli tudi mesto Szekely-Udvarhely (Oderkellen), ki leži severozahodno od Braševga. Od tam so naši naglo prodirali čez gorovje Hargita in so prodrli že dne 9. oktobra v gornji tok doline reke Aluta in so zavzeli mesto Cik-Szereda. Cela rumunska fronta na Sedmograškem je omajana. Rumuni so se umaknili pri Oršovi na vzhodni breg reke Črne. Od mejnega kolena pri 2445 m visoki gori Paltina do Braševga so naši vrgli Rumune na celi črti nazaj, in zasedli važne gorske višine in prelaze. Ponekod stojijo naše vrle čete že celo na rumunskih tleh.

Naši zasedli rumunsko mestoce Predeal.

Budimpeštanski list „Az Est“ poroča dne 11. t. m., da so naše čete že vkorakale v rumunsko mestoce Predeal, ki leži kaka 2 km od državne meje ob železnici Brašev—Ploesci.

Ruske križarke obstreljujejo bolgarsko obrežje.

Iz Sofije se poroča: Dne 10. oktobra je obstreljevalo 5 ruskih križark pristanišče bolgarskega mesta Iniaga ob obali Črnega morja ter obrežje Tatladžaköj. V Črnem morju je opaziti prav živahno gibanje ruskih vojnih ladij.

Rusko bojišče.

Na ruskem bojišču zadnji čas ni skoro nobenih bojev. V nevtralnih državah so se širile vesti o bližnjem posebej-miru z Rusijo. Najnovejša poročila iz Berlina pa to vest odločno zanikajo.

Francosko bojišče.

Med rekama Ancre in Somme, kakor tudi na severnem bregu reke Ancre se nadaljuje angleško-francoska ofenziva. Severno od Somme se je v zadnjih dneh posrečilo angleško-francoskim četam pridobiti 25 km ozemlja ter zasesti porušene vasi Sailly, Vermandovillers, Bovent in Ablaincourt.

800 nemških topov na Verdun.

Iz Curiha se poroča, da so Nemci dne 8. oktobra začeli vnovič obstreljevati trdnjavo Verdun. 800 nemških topov bruha že tri dni ogenj in smrt na Verdun.

Reims v razvalinah.

Kakor poročajo švicarski listi, so Nemci dne 8. oktobra vnovič začeli obstreljevati mesto Reims. V mesto je padlo v treh dneh čez 3000 granat. Reims je že vsled poprejšnjih obstreljevanj bil hudo prizadet, toda tokratno tridnevno obstreljevanje je spremenilo lepo francosko mesto Reims v eno samo veliko razvalino.

Nove vojne ladje ob Sommi.

Francozi so zgradili veliko število novih vojnih ladij, ki so jih spustili v reko Sommo, da podpirajo vojna podjetja na suhem. Novo zgrajene francoske vojne ladje se bistveno razločujejo od drugih rečnih vojnih ladij ali monitorjev. Zgrajene so v obliki velike smodke in imajo izvanredno močen oklop, tako, da ga krogla navačnih topov ne predere. Topovi teh ladij se nahajajo ob straneh ladje tako dobro skriti, da jih ni mogoče zapaziti, kajti nahajajo se na pol pod vodo. Kadar odda ladja strele iz stranskih topov, se nagne nekoliko na nasprotno stran: ob strani se odpre oklop, iz katerega štrlijo žrela topov. Ko je strel oddan, se ladja nagne zopet v prvotno lego. S pomočjo teh posebnih ladij se je posrečilo Francozom doseči nekaj uspehov, katerih bi sicer ne bili nikdar dosegli. V to novo iznajdbo stavijo Francozi veliko upov.

Grčija.

Po dolgem prizadevanju se je posrečilo kralju Konstantinu sestaviti novo ministrstvo, kateremu načeluje Lambros, vseučilišni profesor v Atenah. Prvi koraki nove grške vlade so bili zelo energični. Začela je očistiti armada od upornih in nezanesljivih častnikov, v Epir pa je poslala generala, ki bi naj napravil tudi tamkaj red. Vse to pa ne ugaja četverosporazumu. Poveljnik četverosporazumovega brodivja je izročil grški vladi ultimatum, v katerem zahteva, da mora Grčija izročiti četverosporazumu vse grško vojno brodivje, razven treh križark, katere pamora razorožiti; nadalje izročiti četverosporazumu pristanišče Pirej in železnico Larisa. Po poročilu iz Aten se je baje grška vlada uklonila četverosporazumovi zahtevi. Ista poročila tudi pravijo, da se grški kralj Konstantin pripravlja na beg iz dežele.

Novo grško ministrstvo.

Kljub velikim težkočam se je kralju Konstantinu vendarle posrečilo sestaviti novo ministrstvo. Za ministrskega predsednika je imenovan Lambros, ki je obenem tudi naučni minister. Za zunanjega ministra je imenovan Zalosostas, za ministra notranjih zadev Zelos, za vojnega ministra Drukos, za mornariškega Damianos, za finančnega Zaretulios in za ministra za železnice, pravosodje in trgovino Argypoulos. V novem ministrstvu ni nobenega Venizelovega pristaša.

Prvi krepki koraki novega grškega ministrstva.

Nova grška vlada je že storila prve krepke korake. V Epir je poslala generala Populas in mu izročila povelje čez V. grško armado. General Populas je takoj vse nezanesljive častnike dal pod ključ, deloma jih je pa poslal v Atene pred vojaško sodišče. Istočasno je nova vlada izgnala iz Aten, Korinta in Larise najnevarnejše revolucionarje in Venizelove pristaše. Novo imenovani vojni minister je kralju udan grškemu častnikom v Makedoniji zvišal plačo za polovico.

Macedonsko bojišče.

Na celi macedonski fronti od jezera Prespa proti do izliva reke Strume živahni boji. Četverosporazumove čete hudo pritiskajo na bolgarsko fronto med jezerom Prespa in reko Črno, da bi jo predrle, zav-

zele Bitolj ter proglasile Bitolj za sedež srbske vlade. Po poročilih iz Aten je premestil general Sarraill svoj glavni stan iz Soluna v Florino.

Izkrcanje grških vojakov pri Kavali izjalovljeno.

Dne 10. oktobra je izkrcala Anglija zahodno od Kavale nekaj čez 500 grških revolucionarnih vojakov, ki bi naj nenadoma napadli Kavalo. Na angleških ladjah je bilo za izkrcanje pripravljenih še več grških vstaških čet. Proti izkrcanim grškim četam je Bolgarija takoj odposlala oddelek vojaštva, nakar so Grki z vso naglico zbežali na ladje.

Politične vesti.

Burian—Tisza—Czernin. Na Dunaju so se sestali dne 11. oktobra in so imeli važne pogovore: Zunanji minister baron Burian, ogrski ministrski predsednik grof Tisza in bivši naš bukareški poslanik grof Czernin.

Peto vojno posojilo. Iz Budimpešte se poroča, da bo peto ogrsko vojno posojilo razpisano najbrž že v prvi polovici meseca novembra. Skoro gotovo bo istočasno razpisano tudi peto avstrijsko vojno posojilo.

Češka agrarna in združena češka katoliška stranka. »Moravska Orlice« poroča iz Prage, da se je med vodstvom češke agrarne stranke in združeno češko katoliško stranko v kraljevstvu Češkem uvedlo pogajanje za morebitno skupno delo.

Tedenske novice.

Duhovniška vest. Za provizorja župnije Št. Ilj pri Velenju je imenovan vlč. g. Ivan Gorišek, župnik na Gornji Eonikvi.

Duhovniške vesti iz krške škofije. Župnijski izpit so delali od 10. do 12. t. m. pri kn. šk. ordinarijatu sledeči gg. duhovniki krške škofije: Lovro Božič, provizor v Apačah, J. Broll, administrator v Celčah, Ferd. Huber, provizor v Višpriyah, Alojzij Sponring, kaplan v Zgornji Beli in Maks Schätzle, administrator v Molbichl; župnija Borovlje je nanovo razpisana do 16. novembra, ker je edini kompetent za Borovlje umaknil svojo kompetenčno prošnjo. — V 3. in 4. letniku v bogoslovnici na Tanzenbergu je 38 gospodov bogoslovcev, od teh v 4. letniku 16. Prvega in drugega letnika ni.

Priziganje sveč o Vseh Svetih je prepovedal solnograški magistrat. Kdor se ne pokori, bo kaznovan. G. Sebastian Brunner se je temu pritožil. Splošno zanimanje je zavladovalo, kako se bo casus rešil.

Družba sv. Mohorja v Celovcu je ravnokar začela razpošiljati družbene knjige za leto 1916. Cenjuje prejmejo letos naslednji književni dar: 1. Kolektar za leto 1917. 2. Podobe iz narave, I. zvezek. 3. Zgodovina slovenskega naroda, VI. zvezek. 4. Svetloba in senca. („Slovenske Večernice“, 70. zvezek.) 5. Resnice za večnost. (Molitvenik.) Letošnje knjige se bodo razposlale po sledečem redu: 1. Krška škofija. 2. Razni kraji. 3. Lavantinska škofija. 4. Ljubljanska škofija. 5. Goriška nadškofija. 6. Tržaško-koprška škofija.

Knjige „Leonove družbe“ za l. 1916 se začnejo razpošiljati meseca novembra. Knjige za leto 1916 so: 1. Dr. Mihael Opeka: Rimski verzi; 2. Meško: Dve sliki; 3. Aleš Ušeničnik: Knjiga o življenju; 4. Škrabčevih Izbranih spisov I. zvezek. Članarina znaša 6 K.

Ljudsko petje v cerkvi. K temu vprašanju, ki ga je tako hvalevredno — morda ravno v pravem času — našel Vaš dunajski dopisnik, Vam o prvi priliki pošljem nekaj daljših vrst. Za danes naj omenim samo to-le: Najprimernejše je take pevske vaje, bodi na dunajski način, bodisi bolj preprosto, začeti z blagoslovnimi pesmi in za pridigo. V to svrhu bodo po mojih dosedanjih skušnjah vendarle najbolj služile t. zv. »Slomskove« blagoslovne — v primerni obliki. Zato nameravam po načelih »Ljudske pesmarice«, v kolikor so se obnesla, prirediti večino teh pesmi, z nekaterimi drugimi v posebni zbirki, ki bi lahko služila zgornji svrhi. F. S. Spindler.

Slovenska služba božja na Dunaju. Slovenska popoldanska služba božja za begunce in druge dunajske Slovence v bližini je vsako nedeljo, oziroma zapovedani praznik točno ob 3. uri popoldne s pridigo in litanijami ter blagoslovom v X. okraju Favoriten, Quellenstr. 154, v pritlični kapeli, tik za

protestantovskim pokopališčem. Od 4. do 6. ure je vsakikrat prilika za sv. spoved. Za slovensko petje je preskrbljeno. Prihajajte radi in številni!

Cesar obdaril slovenske starše. Zakonska Ornik v Spodnjem Dupleku sfa poslala sedem sinov na bojišče. Te dni sta dobila od okrajnega glavarstva lep dar od cesarja.

Rojaki, ki nam delajo čast. V gledališču v Osjeku se je vršila te dni premjera Puiccinijeve opere Tosca. Dirigiral je kapelnik g. Mirko Polić (Tržačan). Cavarodossija je pel tenorist Hankin, Scarpia baritonist Primožič (Tržačan) a Tosco gca. Koroščeva. Kritika proslavlja vse tri. Kritika v »Hrvatski Obrani« piše, da boljega triumvirata ni najti tudi drugje. Rečeni list pripominja: In vsi trije so Slovenci, naše gore listi, ki so nam nudili glasbeni užitek, kakršnega v celoti še nismo doživeli v Osjeku. Evropska glasbena kultura je našla poti tudi na naš oder. O kapelniku Mirko Poliću pa piše, da more s ponosom všteti ta večer med najlepše svojega mladega življenja. »Vodil je orkester, vodil pevce do zmage, kakršne se ne more izvojevati vsak dan. Čast mu in hvala na zastavljenem trudu in pripoznanje njegovemu pripoznanju in nadarjenosti.« — »Sušaske Primorske novine« so opozorile Hrvate, da je slovenska literatura del hrvatske književnosti. V Osjeku in Zagrebu pa vidimo, kako je slovenska umetnost časten del hrvatske umetnosti. Delo na kulturnem polju nas zbližuje, slovenski umetniki na hrvatskih odrih nastopajo kot žive priče, da smo kulturna enota. Sorodstvo krvi, skupnost v interesih, skupna stremeljenja in skupno trpljenje nas družijo, da nam pripravijo skupno in, ako Bog da, srečnejšo bodočnost. Ni treba drugega, nego da se spoznavamo in da pridemo do spoznanja, da smo — eno. Če je laško glasilo naglašalo potrebo medsebojnega izpoznavanja med Italijani in Slovenci, koliko naravnejša je ta potreba med Hrvati in nami, ki nas že rojstvo združuje!

Za častnike-invalide. Na eksportni akademiji na Dunaju je vojno ministrstvo ustanovilo posve-tovalnico za bodoči poklic tistih častnikov-invalidov, ki so nezmožni za vsako vojaško službo. Tozadevna natančnejša pojasnila daje eksportna akademija Dunaj 19, Felix-Mottl-Strasse 1 c.

Enoletni prostovoljci letnikov 1890—1892. Domobranksko ministrstvo je določilo, da bo od letnikov 1890—1892, ki so dne 16. novembra poklicani pod orožje, imenovanih naknadno še po 10 pripadnikov teh letnikov za enoletne prostovoljce pri vsaki nadomestni bateriji domobrantskih poljskih topničarskih polkov. Tozadevne prošnje morajo biti vložene do 1. novembra t. l. na poveljstvo dotičnega domobrantskega poljskega topničarskega polka.

Dr. Tone Gosak. »S. N.« poroča: Kakor smo že poročali, se je nadporočnik dr. Tone Gosak, odvetnik v Ptuj, oglasil najprej iz Palmanuove. Sedaj piše svoji soprogi, da se nahaja na otoku Asinara pri Sardiniji. Sanitetne razmere so ugodne in strogo izvedene. Čuvajo ga bersaglieri. Z njim se nahaja nadporočnik Labourg s Koroškega. Poroča, da so bili trenutki, ko je prišel v italijanske roke, grozni. Na levi roki ima devet ran z bajonetom, ki pa hvala Bogu niso opasne. Dr. Gosak, je stal nad dve leti neprenehoma na fronti, se bil na vseh bojiščih s pohodom preko cele Srbije, bil za hrabro vedenje pred sovražnikom odlikovan s signum laudis na traku hrabrostne svetinje, šel na to v Galicijo in od tam na soško fronto, kjer je bil v težkih bojih 16. septembra t. l. vjet.

Pozdrav iz Karpatov. Iskrene pozdrave iz prijazne lesene halupe v Karpatih, katero smo z velikim trudom, lepim uspehom v lepem gorskem kraju postavili, pošiljajo slovenskim mladenkam fantje in ženam njih moške! Jakob Basaj, san poročak; Mihael Ratajc, narednik; Anton Krašovec, Ivan Kozinc, Franc Spec in August Kihli, možje sanitetne patrolje,

Odlikovan je bil z železnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje Jožef Tumpej, ognjičar pri težkem topništvu, ki je dobil to odlikovanje prvi izmed svojega polka. Pri ofenzivi na Laškem je spomladi z drugimi slovenskimi fanti prvi dospel v Asiago. Ko je 6. roznika obvezoval svoje tovariše v neki hiši v Asiagu, se je zapčila v strop 15 cm laška granata, pa se ni razpočila. Bog čuvaj slovenske junake na Marijino priprošnjo kakor dosedaj, tako tudi še znanprej!

Za dopust in oproščenje večjih posestnikov se je zopet potegovala c. kr. kmetijska družba in stala vilo na vlado prošnja, da se vsaj podeli daljši dopust vsem tistim posestnikom, kateri so nujno potrebni doma za obdelovanje polja. Pri tej priliki je odbornik dr. Verstovšek opozarjal zlasti na poljsko delo v spomladi. Po njegovem mnenju je že sedaj treba skrbeti in delati na to, da se dobi za delo potrebne moči. Ženske so pridne, toda ne bodo več zmogle dela. V interesu vojske in armade je, da karnajveč pridelamo na polju. Toda vpraša se, da setve nazadujejo, ker se polja od žen in otrok ne morejo tako dobro obdelati. Nadalje primanjkuje gnoja in ker je v nekaterih okrajih najhujše zadelo letino, je slabo seme. Centralni odbor je priznal izvajanjem dr. Verstovškega in poveril ekselencu grofa Altemsa, da vse te razloge navede na merodajnem mestu.

Nadaljno dobivanje podpore za svoje invalide. S potrdilom občine, kjer bivajo, morajo invalidi dokazati, da ne morejo z delom sebe in svojcev preživiti in da tudi od drugod ne dobivajo zadostnih dohodkov. Nadalje morajo z vojaškimi listinami dokazati svojo pohabljenost in da se je njihova prejšnja delavna zmožnost vsaj za 20% zmanjšala. Če se to ne da povzeti iz vojaških listin, mora biti to dognano od pristojnega okrajnega zdravnika. V nasprotnem slučaju bi se nadaljna podpora ne priznala več in bi se vstavila.

Nove pošne pristojbine za pisma sodišč. Trgovsko ministristvo razglša, da se morajo tudi za taka pisma, katera pošiljajo sodišča strankam, od 1. oktobra naprej pачevati večje pristojbine, torej za pisma, težka do 20 gramov, ne več 10 vinarjev, kakor dosedaj, ampak 15 vinarjev in za sodnijska pisma, kojih teža znaša več kakor 20 gramov, se pa bo moralo plačevati od vsakih nadaljnjih 20 gramov teže dotičnega sodnijskega pisma po 5 v.

Poštni zavoji vojakom v ruskem vjetništvu. — Vojno ministristvo razglša: Poizvedovalni urad za vojne vjetnike v ruskem vjetništvu na Dunaju, L. Brandstätte 9, sprejema zasebne pošne zavojce svojcev za vojake v ruskem vjetništvu in jih pošilja brez stroškov. Torej poštnine pristo, vjetim vojakom v Rusijo samo tedaj, če teža posameznega pošnega zavoja ne znaša več kakor 5 kg in če dotičnemu poštnemu zavoju ni priložen nobenih pismenih ali tiskanih obvestil, kot pisem, časopisov itd. Nadalje je strogo prepovedano pošiljati v takih poštnih zavojih razne tekočine, kot bencin, spirit, nadalje vžigalice, denar, predmete iz srebra ali zlata itd., za katere imenovani poizvedovalni urad ne prevzame nobene odgovornosti.

Pisma v inozemstvo. Poštno ravnateljstvo za Štajersko razglša, da v pismih v inozemstvo smeta biti popisani samo dve strani ene četrtinske pole. Zasebna pisma, ki bi vsebovala več popisane papirja, kakor dve strani ene četrtinske pole, bi se ne odpošiljala. Razdalja med vrsticami v pismu mora biti primerna in počez se v pismu ne sme pisati. Pisava mora biti lahko čitljiva. Priporoča se v interesu odpošiljateljevem, da naj bo vsebina pisem kolikor mogoče kratka, kajti le pisma z razloženo in pa zelo kratko vsebino se naglo in redno odpošiljajo dalje.

Gospodarske novice.

Deželni odbor za kmeta. Kakor pri vsaki priliki se je tudi sedaj oglašil dež. odbor med prvimi proti načinu rekviriranja od strani deželne vlade. Ta je hotela določiti za glavo in leto samo 80 kg žita, dočim predpisuje cesarska odredba za vso državo 132 kg. Dež. odbor je zahteval takoj pojasnila od deželne vlade, se pritožil na Dunaj in posebno svaril vlado pred načinom nameravanega rekviriranja, ki bi le samo še bolj razburil ljudstvo. Upamo, da bode imelo to posredovanje uspeh. Iz Dunaja se izve, da smo lahko popolnoma mirni, češ, da je toliko žita, da bodemo lahko shajali z odmerjeno množino 132 kg.

Urad za prehrano. V notranjem ministristvu na Dunaju je ustanovljen poseben urad takozvani »Urad za prehrano v c. kr. notranjem ministristvu«. Naloga novega urada bo, skrbeti za uravnavo preskrbovanja prebivalstva z živili. Za načelnika tega novega urada je imenovan sekcijski načelnik Oskar pl. Keller, za podnačelnika pa dvorni svetnik Avgust baron Fries. Vrhovno vodstvo tega urada je poverjeno notranjemu ministru.

Cene za krompir pri kmetu in trgovcu. C. kr. kmetijska družba se je bavila v zadnji seji z nastavljenimi cenami za krompir in sklenila odpisati takoj vlogo na vlado, v kateri pojasnuje, da ne gre od producenta zahtevati krompir za 9 K

meterski stot, dočim zahteva lahko prodajalec 19 kron ali še več. Dež. odbornik dr. Verstovšek je označil v centralnem odboru zanimive dogodjaje glede dobave krompirja, zlasti v mariborskem okraju.

Kmetice, pozor! Pazite na dobro seme, ki ga zaupate zemlji. Žitnoprometni zavod je v nekatere kraje odposlal prav slabo seme, ki ne obeta dobre setve. Deželni odbor in kmetijska družba sta radi semena vozila pritožbo na vlado in jo opozorila na te nedostatke.

V Bosni jedó meso, kadar se mi postimo, ker sta bila oba brezmesna dreva zopet odpravljena. Prepričani pa smo, da se ob petkih v Bosni, kjer je dosti mesa, bolj postijo kakor na Dunaju višji sloji, kjer je našla komisija pri pregledovanju ob petkih čudo ilo veliko mesnih jeti, čeravno gre za meso na Dunaju bolj trdo.

Vojnogospodarska zveza industrije za sušenje krompirja. V svrhu ohranjenja vseh razpotožljivih gospodarskih vrednot se je razvilo pod zaščito poljedelskega ministristva intenzivno delovanje na polju sušenja krompirja. Ustanovi se 46 naprav za sušenje. Sedaj izišla ministerijalna naredba zasleduje namen, da na eni strani odtegne tla spekulativnim namenom s produkti sušenja krompirja, na drugi strani pa, da se bo posušeni produkt na pameten način dovajal konsumu, da se torej toliko produkcija, kolikor razpečevanje navedeta na urejene poti. Po tej naredbi se vsa podjetja, ki se bavijo s sušenjem krompirja, in sicer toliko poljedelski, kolikor obrtni obrati, združijo v vojnogospodarsko zvezo industrije za sušenje krompirja, ki jej bo sedež na Dunaju. Za vsa podjetja, ki nastanejo v dobi veljavnosti te naredbi, začena pripadnost k zvezi z dnem začetka njihovega poslovanja. Podjetja, spadajoča k zvezi, morajo vse izdelke brezizjemno staviti zvezi na razpolago, ki bo edina oskrbljala prodajo izdelkov. Ta zveza je pod državnim nadzorstvom, ki je izvršuje poljedelski minister v sporazumenju s komisariji, imenovanimi po udeleženi ministrih.

Prisilna oddaja divjačine. Izšla je ministrska naredba, ki določa, da morajo lovski opravičenci oddati od vse divjačine, ki jo v lovski sezoni postrele, primeren delež posebnim prevzemnim mestom za dobrodelne naprave, vojne kuhinje, organizacije konsumentov. Oddati bo 40% zajcev, če jih je bilo ustreljenih nad 100 in do 500, potem 60%, če jih je bilo ustreljenih nad 500 do 1000 in 90% še tistih, kar jih je bilo ustreljenih nad 1000. Srn itd. je treba oddati tretjino ustreljenih, če jih je bilo ustreljenih nad 3. Plačevali bodo srne po K 3.50 1 kg, zajce pa po K 4.50 1 kg.

Tudi tobak je življenska potrebščina. Soproga nekega dunajskega trgovca je nakupila nekaj zaloga tobaka, zavojček po 9 vinarjev. Ta tobak je pozneje prodajala po 20 vinarjev zavojček vsled česar se je morala pred sodiščem zagovarjati zaradi draženja cen. Okrajno sodišče je obsodilo trgovčovo soprogo, toda dunajsko nadsodišče je pa razveljavilo razzodbo okrajnega sodišča z utemeljevanjem, da je po izreku zdravnikov tobak škodljiv človeškemu zdravju ter da vsled tega ni neobhodno potreben. Najvišje kasacijsko sodišče je pa pravorek dunajskega nadsodišča razveljavilo ter se izreklo, da je prištevati tobak vsled tega, ker učinkuje na človeka in se ga je vsled tega privadil velik del človeštva, med neobhodno potrebne človeške življenske potrebščine. Pri tem pa ne pride v poštev, ako človek vporabi tobaka v toliki množini, da mu škoduje na zdravju.

Cenejša obuvala. Med avstrijsko in ogrsko vlado se vrše pogajanja, da bi se za bližajočo zimo dobila cenejša obuvala za nevojaško prebivalstvo. Tozadevna pogajanja bodo končana v najkrajšem času. Ustanovili bodo na Dunaju osrednjico za obuvala. Tudi Nemčija je že obljubila, da bo preklicala prepoved izvoza obuval in usnja iz Nemčije. Na ta način je upravičeno upanje, da bo dobilo nevojaško prebivalstvo za bližajočo se zimo cenejša obuvala. Toda stvar se bo morala delati hitro, kajti obuvalo se že potrebuje.

Oddaja konopnih vrvic vojaški upravi. Štajersko cesarsko namestništvo razglša: Da se naši vojaki v zimskem času zavarujejo pred ozeblinami, je začela vojaška uprava izdelovati obuvala iz slame. V ta namen pa nujno potrebuje konopnih vrvic (špaga). Določa se, da morajo oddati vojaški upravi do 21. oktobra t. l. polovico svojih zalog vsi tisti obrtniki, ki izdelujejo konopne vrvice in iz istih raznovrstne mreže, pase itd., nadalje trgovci s konopnimi vrvicami, razna industrijska podjetja, zavodi, pisarne itd., ki imajo v zalogi več kakor 1 kilogram konopnih vrvic. Zasebna gospodarstva so od te odredbe sploh izvzeta. Pripomni se, da konopne vrvice ne smejo biti tanjše kakor 1 mm in ne debelejše kakor 2 mm. Vrvic iz lana ali papirja vojaška uprava ne sprejema. Zaloge vr-

vic je izročiti pristojnemu županstvu. Cena za kilogram konopnih vrvic je določena na 8 K 50 v do 9 K 50 v.

Razne novice.

Najvišji tovarniški dimnik na svetu. V mestu Halsbrücke na Saksonskem so te dni dogradili najvišji tovarniški dimnik na celem svetu. Dimnik je visok 140 metrov, torej je še za 3 metre višji, kakor stolp cerkve sv. Štefana na Dunaju, ki je najvišja stavba v celi Avstriji. Tudi je namen tega dimnika čisto poseben. Odvaja namreč ne morda navadni dim ampak strupene pline tovarne za kositler, ki niso škodljivi samo človeškemu zdravju, ampak tudi rastlinstvu. Ti strupeni plini se pa v tako veliki zračni višini tako razdelijo, da na okolico ne uplivajo kvarljivo.

200 oseb vsled zavživanja konjskega mesa zbolelo. V Lanovem pri Pragi je nedavno vsled zavživanja konjskega mesa zbolelo 200 oseb, od teh so 4 otroci že umrli. Bolezen teh oseb ima znak zastrupljenja. Preiskava je namreč dognala, da je dotični mesar prodajal meso bolanih konj, katere so poprej lečili s strupom pomešanimi zdravili. Več obolelih oseb se bori s smrtjo. Dotičnega mesarja so zaprli.

Nesreča na železnici. Blizu Berolina sta trčila dva železniška vlaka. Enajst potnikov je bilo ubitih, petnaest pa ranjenih; več voz je bilo popolno ma razbitih.

Najlepše ženske. Že starodaven je prepis, katere narodnosti ženske so najlepše. V ameriskem listu »Pacific Rev.« piše Eleanor de Maast: Po mojem mnenju je ženska lepota precej enako razdeljena in je čisto nemogoče trditi, katera dežela ima lepše ženske. Tu odloči pač le osebni okus. Moderne ženske so, kar se tiče obleke, kosmopolitične in je težko razločiti, katera je Francozinja, Italijanka, Slovanka ali Španka. Angležinja je izjema. Naj živi še toliko časa v Parizu, v Rimu ali kjer-sibodi zunaj svoje domovine, povsod se jo koj spozna, da je Angležinja. Slovanske dame se pa znajo najhitreje akomodirati deželi, v kateri žive in je čisto nemogoče pri Slovanki, živeči več mesecev v Parizu, v Londonu ali v Rimu, spoznati, da ni domačinka.

Odkod ime restavracija? Leta 1765 je otvoril neki Boulanger v Parizu lokal, nad katerim se je lesketal ta-le napis: »Venite ad me omnes, qui stomacho laboratis, et ego restauratio vos!« (Pridite k meni vsi, ki bolehate na želodec, in jaz vas ozdravim!) V svojem lokalu je prodajal močno mesno juho za žene, bolnike, rekonvalescence in starce. A rečene juhe so se imenovali »restaurants« in od tega izvira nazivanje »restavracija« za gostilne.

Kako je nastalo ime Sedmograško? Sedmograško se je preje imenovalo Transsilvania, t. j. dežela za lesovi. Še le ko je Sibirij postal prvo mesto in je v njem živeči nemški (saški) živelj gospodarsko zavlada, se je dežela čestokrat imenovala Sibirburg, Sibirjsko. Slabo preloženo, kakor bi se ime glasilo Siebenburg, je nastalo češko nazivanje Sedmihrađa, slovensko Sedmograško in poljsko Siedmi-grod. Pa tudi deželni grb je napravljen po tem nazivu: v spodnji polovici pod rdečim prečnim brunom se dviga v zlatem polju sedem rdečih stolpov, gradov. To je znak sedmograško-saške občine, ki je bila svoj čks sestavljena iz sedmih okrožij.

Pegasti legar. V Merefincih pri Ptujju je zadnje dni obolelo na pegastem legarju 13 beguncev, 4 pa so umrli.

Dopisi.

Maribor. Mestni magistrat naznanja, da od četrta, dne 12. t. m., nadalje do preklica ne bo izdajal nobenih krušnih kart, izvzemši osebam, ki pridejo od drugod ter vojaškim osebam.

Maribor. Vodja tukajšnjega vojaškega oskrbovalnega skladišča, nadoficijal Maksimilijan Novak, je bil pred nedavno odlikovan z zlatim zaslužnim križcem, sedaj pa v drugič s pohvalnim priznanjem za izborna službovanje. S pohvalnim priznanjem je bil tudi odlikovan Žiga Martinec, oficijal istega vojaškega zavoda.

✓✓ **Št. Ilj v Slov. gor.** V sredo, dne 11. oktobra so iz našega cerkvenega stolpa vrgli tri zvonove, ki jih odpeljejo v Spielfeld. Okrog zvonika se je zbrala velika množica ljudi.

Št. Ilj v Slov. gor. Mladeniška Marijina družba gre 24. t. m. na Ptujsko goro in bo imela tam svojo slovesnost ob 10. predpoldan. Nagovor na fante in slovesna služba božja. Ali pridete fantje še od drugod?

Št. Ilj v Slov. gor. Nedeljska prireditel Bralnega društva v korist vojnim namenom je zopet naš vsi pričakovanje dobro uspela. Vse točke, igre ka-

Sv. Jurij ob Pesnici—Gornja Sv. Kungota. V najlepšem vremenu se spravlja te dni večina letošnjega vinskega pridelka. Mošt po kakovosti in količini presega pričakovanje. Sladkorja povprečno 16—17 stopinj.

Sv. Andraž v Slov. gor. Katoliško slovensko izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 22. oktobra, popoldne po večernicah, v šoli dve gledališki predstavi „Sv. Cita“ in „Ljubezen Marijinega otroka“. Vsi domačini in sosedje so prav prijazno povabljeni. Ker se bo poslal čisti dobiček za vdove in sirote naših padlih vojakov, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Ptuj. Črnovojnik F. Motka je nesel častniku ročno torbico v železniški voz. Ko se je vračal proti peronu, pridrvi lokomotiva in ga sune ob tla, pri čemur je prišel z levo roko pod kolesa železniškega voza. Ponesrečenec je roko popolnoma zdrobilo. Režeža so takoj spravili v tukajšnjo rezervno vojaško bolnišnico.

Ptujska gora. Tukajšnje veteransko društvo je namesto venca na grob umrle častne članice Marije Haber darovalo 20 K za uboge otroke padlih vojakov tukajšnje občine. V ta namen je društvo nabralo med pogrebci še 36,18 K. Hvala!

Makole. Naznanjam Vam izredno pretresljiv slučaj te nesrečne krvave vojske. Meseca avgusta je padel na bojišče (sanitetni oddelek) mlad mož iz tukajšnje občine Sv. Ana Martin Pušaver. Zapustil je vdovo, slabotno ženo, ter šestero malih in nepreskrbljenih otrok; najstarejši je v 14. letu. Majhno posestvo, več kot preveč zadolženo. Tu pač prosimo nad vse nujno yse dotične kroge za naglo in izdatno pomoč!

Marenberg. V nedeljo, dne 22. oktobra, se vrši sestanek tukajšnje mladinske organizacije pri Sv. Janezu po dopoldanskem sv. opravilu v društveni sobi. Vabljeni ste zlasti fantje, ki še niste v vojaški službi, da pridete v velikem številu!

Celje. Vpisovanje učencev v tukajšnjo obrtno-nadaljevalno šolo se bo vršilo v nedeljo, dne 15. oktobra, od 9. do 11. ure predpoldne, v Karl Traunovi ulici št. 10. Redni pouk se bo pričel dne 17. t. m., ob 6. uri zvečer.

Celje. Dne 9. oktobra t. l. se je vršil pogreb tukajšnje hišne posestnice gospe Josipine Gregl. — tukajšnji vojaški bolnišnici je umrl pešec 87. pešp. Frage Pribošek, doma iz Prevorja.

Rajhenburg. Dne 3. oktobra smo pokopali pri cerkvi sv. Duha na Gorici cerkvenega ključarja posestnika Franca Asiča, ki je bil vedno zaveden katoličan zaradi svoje miroljubnosti in prijaznosti spoštovan od vseh prijateljev in znancev, iskreno ljubljen od svoje rodbine. Dolgoletna bolezen ga je iztrgala iz naše sredine. Tržka je bila ločitev od njega, pa saj se vidimo zopet! Teden pozneje smo spremili k večnemu počitku njegovo sosedo, Uršo Pavlič. Marija družba je izgubila svojo dobro članico Antonjo Šušarič iz Dola. Upala je še, da ozdravi, pa božja volja je bila, da se loči iz tega sveta. Tudi rožica v najlepšem cvetu pade pod smrtno koso. V trgu je umrla Marija Sajovec, nekdanj v zdravih letih vnetja sedelavalka pri našem izobraževalnem društvu. Svojo bolezen je več let utajano prenašala in si s tem zaslužila večno plačilo. Sveži grobovi nam resno govorijo: Bodite pripravljeni, ker ne veste ne ure, ne dneva.

Zadnja poročila došla v petek dne 13. oktobra.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 12. oktobra.

Uradno se razglša:

Rumunsko bojišče.

Pri prelazu Vulkan so bili rumunski sunki izjalovljeni.

Na ozemlju pri Braševem se je moral sovražnik umakniti proti obmejnim prelazom. V zadnjih dveh dneh je bilo tukaj vjetih 18 častnikov, 639 mož, vplenjen 1 težki top, 5 strojnih pušk in veliko vojnega gradiva. Tudi v Jurjevškem gorovju ter ob obeh straneh zgornjega toka reke Maroš je bil rumunski odpor zlomljen. Naše čete zasledujejo sovražnika.

Rusko bojišče.

Severno od Zolotrine v vzhodni Galiciji je bil ruski sunek odbit.

Italijansko bojišče.

Tudi včerajšnjega tretjega dne velikih infanterijskih bojev na južnem krilu primorske bojne črte so se naše čete obdržale proti sovražnemu navelu. Severno od Vipave in južno te reke notri do kraja Lokvica so bili vsi italijanski napadi od-

biti. Vzhodno in južno od Opatjega sela je pridobil sovražnik na prostoru. Nova vas je padla v sovražne roke. Dalje proti jugu notri do morja je vdrl opetovano v posamezne dele naše fronte, toda bil je vselej vržen nazaj. Čete iz alpskih dežel so se v tem boju vnovič odlikovale. Število vjetih italijanov se je zvišalo na 2700.

Na posameznih mestih koroške in tirolske fronte so napravili slabejši sovražni oddelki brezuspešne napadalne poskuse. Ob Pasubiju, kjer so bile naše postojanke predvečeraj od Cosmona vzete nazaj na greben Roite, je bilo podnevu in ponoči mirneje.

Balkansko bojišče.

Pri naših četah nič pomembnega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 12. oktobra.

Francosko bojišče.

Na obeh straneh reke Somme se bitka nadaljuje.

Na celi fronti med rekama Ancre in Somme so razvijale artilerije veliko silo. Angleški infanterijski napadi severno od Thiepvala kakor tudi iz črte Le Sars—Guendecourt so bili že večinoma v našem zapornem ognju izjalovljeni. Proti večeru so napravili iz fronte Morval—Bouchavesnes močne napade, ki so se nadaljevali notri do jutranjih ur. Proti postojankam pešpolka št. 68 in rezervnega pešpolka št. 76 pri Sailly se je sovražnik šestkrat navalil. Vsi sovražni napori so bili brezuspešni. Brez ostanka smo obdržali v oblasti vse postojanke.

Južno od Somme se je boj nadaljeval med krajema Generemont in Chaulnes. Opetovani francoski napadi so bili odbiti. Tovarna za sladkor v Generemontu, za katero so se bili iako vroči boji, je v naši oblasti. V vasi Ablaincourt se bijejo srčiti boji za hiše; boji se še nadaljujejo.

Rusko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Sedmograško bojišče.

V dolini reke Maroš se sovražnik ni mogel ustavljati obkoljevalnemu napadu. Tudi dalje proti severu se je začel umikati. Zasledujemo ga na celi vzhodni fronti.

II. rumunska armada je vržena nazaj v obmejne postojanke. V gorskih bojih zadnjih dveh dni je bilo vjetih 18 častnikov in 639 mož, vplenjen 1 top kalibra 10 cm, 5 strojnih pušk, velike municije in pušk.

Sovražni sunki na obeh straneh prelaza Vulkan so bili odbiti.

Balkansko bojišče.

Položaj nespremenjen.

Macedonsko bojišče.

Številni sovražni napadi ob reki Černi so bili izjalovljeni. Zahodno in vzhodno od reke Vardar je napravil sovražnik nekatere brezuspešne sunke.

Kako dalečše imajo Italijani do Trsta?

Od Nove vasi, katero so Italijani v sredo, dne 11. oktobra, zavzeli, do Trsta, znaša zračna črta 30 km. A če se upoštevajo terenske zapreke, imajo še Lahi do Trsta pot, ki je dolga najmanj 50 km. Od Nove vasi do Ljubljane znaša zračna črta 85 do 90 kilometrov.

vesti o posebj miru z Rusijo.

Kolin, 12. oktobra.

„Kölnische Zeitung“ poroča iz Berlina: Vesti o domnevanem bližnjem posebj miru z Rusijo, ki so se širile v nevtralnih deželah, nimajo nobene dejanske podlage.

Ultimat Grčiji.

Atene, 11. oktobra.

Poveljnik francoskega vojnega brodovja je poslal grški vladi ultimatum, v katerem z ozirom na varnost četverosporazumovega vojnega brodovja zahteva, da mu do 1. ure popoldne (dne 11. oktobra) razum oklopne križarke „Averoff“ in linijskih križark „Lemnos“ in „Kilkis“ izroči celotno grško brodovje. Istotako se zahteva izročitev pirejske in lariške železnice.

Grčija se uklonila?

Lugano, 12. oktobra.

Iz Aten se poroča: Grška vlada je na četverosporazumovo noto odgovorila, da je pripravljena izročiti brodovje in policijo v Pireju četverosporazumu.

Poleg tega se je še zavezala, da bo spremenila železniško osobje. Tudi železnice so se izročile četverosporazumu. Oddaja vojnega brodovja se je že pričela.

Nemški državni zbor.

V nadaljevanju seje v sredo, dne 11. oktobra, je poslanec Naumann naglašal, da je cela srednja Evropa prosta in mirna. Samo zunaj ob robovih srednje Evrope se bje borba. Da igrišče svetovne vojske ni na nemških tleh, to je čin, proti kateremu so majhni vsi prepiri o načinu bojevanja. Konservativci grof Westarp: Z boleščjo nas napolnjujejo ogromne izgube, ki jih prinaša sedanja vojska. Nič pa noče vojske radi vojske same. Radi želje po skorajšnjem miru se še ni govorila zadnja beseda. Govornik odločno ugovarja Scheidemannu, ki hoče, da bi Belgija in Francija ne izgubili nobenega ozemlja. Glede poostrenega podmorskega boja pravi, da je brezpogojno potreben, ako se hoče proti Angliji že kmalu doseči zmagovit mir. Socialdemokrat Haase je proti brezobzirnemu podmorskemu boju, ki bi vojsko le podaljšal in poostril. Ne preostaja drugega nego sporazum, da se narodi otmejo bližajočega se pogina. Belgija in Srbija se morate zopet obnoviti. Geslo za bodočnost naj ne bo: Oboroževati se, ampak razoroževati! Socialdemokrat David naglašja splošno željo po miru in pravi, da je glede podmorskega boja treba upoštevati opravičene interese nevtralcev.

Asquith o vojnem položju

Ministrski predsednik Asquith je povedal v angleški zbornici, da stane sedaj Anglijo vojska dnevno 5 milijonov frankov. O vojnem položaju je rekel, da se je nevarnost za Sueški prekop zmanjšala, odkar so bili Turki pri Katiji tepeni. Tudi Senussi so na zahodni egiptski fronti obsojeni v brezdelje. V Solunu so dobili aliranci močno rusko in italijansko pomoč in začeli meseca septembra ofenzivo, da se združijo z ruskimi in rumunskimi četami na Sedmograškem. Ofenziva je imela precejšnji uspeh. Na desnem krilu so zavzeli Angleži desni breg Strume, na levem krilu so zavzeli Rusi, Francozi in Srbi Florino ter stojijo le nekaj milj od Bitolja.

Ne sme se zgoditi, da bi se ta vojska končala z nečastnim kompromisom, ki bi ne odgovarjal naši želji, da bi se končala s krparijo, ki se skriva za takozvanim mirom. Cilji alirancev so dobro znani.

Ranjeni, padli in ujeti.

Domobranski pešpolk št. 26:

Ujeto moštvo:

Tacer Anton, Šmarje pri Jelšah (Penza, Rusija); Tacer Franc (Penza—Rusija); Tauc Anton, Marija Gradec, Celje (Rusija); Tement Franc, Sv. Janž na Dravskem polju (Rusija); Teršek Jakob, desetnik, Marija Gradec, Celje (Krasnojarsk, Rusija); Tihec Franc, Ponikva (Krasnojarsk, Rusija); Toman Janez, Slatina (Glazov, Vjatka, Rusija); Tomar Rudolf, Rogatec (evak, bolnišnica št. 10, Moskva, Rusija); Tomažič Franc, Radgona (Rusija); Tomše Pavel, Maribor (Cistopol, Rusija); Toplak Anton I, Ptuj (Almasnaja, Rusija); Trabos Janez, Svičina, (Rusija); Trafela Jakob, ptujška okolica (Nikolajev, Rusija); Trumer Jožef, (Rusija); Turnšek Franc, Velika Pirešica, ranjen (evak, bolnišnica št. 11 v Moskvi, Rusija);

Urek Janez, Kapele, Brežice (Rusija); Usar Avguštin, Maribor (Tjumen, Rusija);

Vampel Franc, Maribor (Almasnaja, Rusija); Vauda Franc, desetnik, Zavrh, Ptuj (Italija); Vaupotič Jožef, Ljutomer (Rusija); Vedenik Franc, Sv. Peter, Celje (Cistopol, Rusija); Verdelak Jernej, Tinje (Almasnaja, Rusija); Veršec Andrej, Bizeljsko (Rusija); Veršec Karol, Bizeljsko (Rusija); Vertič Mihael, ptujška okolica (Almasnaja, Rusija); Veselič Janez, ptujška okolica (Cistopol, Rusija); Vodenik Janez, Konjice (Rusija); Vogrinec Jožef, Kapele, Brežice (Moskva, Rusija); Vogrinec Mihael, Celje, Sv. Rupert (Rusija); Volavšek Janez, Marija-Gradec, (Rusija); Volmaier Anton, Studenci (Novo-Nikolajevsk); Vrančko Anton, Erežice (Rusija); Vrišer M., Frankolovo (komb. evak. bolnišnica št. 10, Moskva, Rusija);

Weber Janez Sv. Peter, Maribor (Penza, Rusija); Weber Ljudovik (Rusija); Weiss Jožef (Krasnojarsk, Rusija); Weissenstein Maks, poddesetnik, Ptuj (Rovnoje, Samara, Rusija); Windiš Franc, desetnik, Spodnja Poljskava (Penza, Rusija); Winter Alfred (Moskva, Rusija); Wippel Janez (Rusija); Wolf Friderik (Penza, Rusija);

Žager Janez, narednik, Počsreda (Krasno-Ufimsk, Rusija); Žager Janez, Luče (Rusija); Zago-

ričnik Filip, Sv. Peter v Sav. dol. (Serdobsk, Sarajev); Zakšek Franc, poddesetnik, Brežice (rez. evak. bolnišnica št. 28, Vladimir, Rusija); Zechner Anton (evak. bolnišnica št. 8, Moskva, Rusija); Fr. Zmave, ptujska okolica (Rusija); Zmave Franc, Bočna (Almasnaja, Rusija); Žnuderl Janez, Jarenina, (Penza, Rusija); Zupan Janez, Trbovlje (Rusija); Zupanc Mihael, četovodja, Teharje (Penza, Rusija); Zupanič Mihael, Hajdin (evak. bolnišnica št. 27, Vladimir, Rusija); Žuran Jožef, Ptuj (Penza, Rusija); Žvab Anton (Rusija).

Pešpolk št. 87:

Padlo moštvo:

Bezjak Jožef, 87. pešpolk, Ptuj.

Pešpolk št. 47:

Ujeti častniki:

Brezigar Srečko, poročnik, (Bjelgorod, Kursk, Rusija).

Razni:

Ujeti častniki:

Ermenc Jožef, enoletni prostovoljec-narednik, Bočna (Rusija).

Padlo moštvo:

Domajenko Jožef, desetnik, Ljutomer, 37. domobranski pešpolk.

Razni:

Padlo moštvo:

Bračič Franc, pešec, Ptuj;
Čagran Jožef, pešec, Ljutomer;
Galler Jožef, pešec, Maribor;
Jesenšek Franc, pešec, Trbovlje;
Kolar Janez, nadomestni rezervist, Remšnik;
Koren Leopold, pešec, Sv. Stefan, Celje;
Kokošinek Janez, ognjičar, Slovenjgradec;
Lorger Lovro, četovodja, Dramlje, Celje;
Marošek F., štabni narednik, Slovenjgradec;
Mihelin Alojzij, podlovec, Bizeljsko;
Merc Janez, pešec, Ptuj;
Nakor Valentin, pešec, Ribnica;
Plahuta Franc, poddesetnik, Celje;
Plevnik Janez, pešec, Slovenjgradec;
Roglšek Martin, pešec, Slovenjgradec;
Štruc Peter, pešec, Slovenjgradec;
Spanzl Franc, pešec, Slovenjgradec;
Šohar Franc, pešec, Slovenjgradec;
Simčič Peter, Pešec;

KNJIZEVNE NOVOSTI.

Najprimernejša knjiga za vojake. Z dovoljenjem preč. kn.-šk. lavantinskega ordinariata so izšli „Nedeljski evangeliji s kratko naobračbo zlasti v korist krščanskim vojakom.“ Knjiga vsebuje evangelije vseh nedelj in praznikov cerkvenega leta, povrh pa še kratko razlago in naobračbo za vojaške razmere. Vojak, ki se ne more udeleževati redne službe božje, naj seže z veseljem po tej knjižici, ki mu bo milo nadomestilo za nedeljsko prerojenje v domačiji in blago hladilo za upa, poguma in tolažbe potrebno dušo. Knjiga obsega v mali žepni obliki 93 strani in stane 25 vin. Vojaki jo dobijo, če to želijo, tudi zastoj. Naslov za naročila je: Knezoškofijska pisarna v Mariboru. — Ravnotam se dobi tudi knjiga v nemškem jeziku iste vsebine, katero je spisal profesor dr. Slavič. Komad stane 30 vin. Tudi nemško knjigo dobijo vojaki zastoj.

Sprejme se takoj učenec pri g. Dabek medicinar, Maribor. 642

Pristno laneno olje in firnež iz lanenega olja kupuje od 1 kg naprej vsako množino za ceno 8 K 1 kg. H. Billerbeck, Maribor, Gosposka ul. 19. 655

Deklica, šole prosta, od poštenih staršev, se vzame k enemu otroku. Več se izve pri gospej Krošl, v Koroški ulici št. 51. Maribor, vrata 5. 528

Učenec
Močnega učenca sprejme mizarški mojster v Kaiserjevi ulici št. 18. Maribor.

Gospodična večja slov., hrvaškega in nemškega jezika, izprašana učiteljica za meščanske šole, večja trgovske korespondencije in knjigovodstva, išče primerne službe. Dopisi A. P. Lenaugasse 20, Maribor. 505

Kuharica, vajena vsacega dela, ki je že 10 let služila v župnišču, išče zopet službe v kakšnem župnišču. Naslov: Alojzija Weinhardt, Dobrna pri Celju.

Kupujem
kožo ovo, koz, rumen čebelni vosk, suhe gobe in svinjske kože po najvišjih cenah T. Braun, Maribor, Koroška cesta 18. 666

„Slovenski Gospodar“ in „Straža“

se prodajata v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.

Papirna prodajalna g. Pristernik, Tegetthoff-ova ulica.

Trgovina g. Czadnik v Stolni ulici.

Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).
» v Gosposki ul. (nasproti hotelu nadvojvoda Ivan).

Trafika v Grajski ulici.

» g. Coretti, Grajski trg 7.

» v Tegetthoff-ovi ulici (g. Žifko, blizu glavnega kolodvora).

Trafika g. Handl v Tegetthoff-ovi ulici.

» Žifko, Melje.

Trgovina g. Korenta, Klostergasse (baraka.)
Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalenski cerkvi)

Trafika Nerat, Franc Jožefova cesta 31.

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek

Celje:Papirna trgovina Goričar & Leskošek.
Trafika v Narodnem Domu
Knjigarna gosp. Adler.**Celovec:**

Trgovina g. J. Vajnceri, Velikovška cesta 5.

Sv. Duh-Loče:

Gosp. Josip Zalar (organist).

Dobje pri Planini:

Trgovina g. Amalije Tržan

Fram:

Trgovina gosp. Janeza Kodrič.

Fohnsdorf:

Trgovina gosp. Jurija Gajšek.

Go nja Radgona:

Trgovina gosp. Antona Korošec.

» » Franca Korošec.

Gradec:

Zeitungsstand A. Klöckl, Jakominiplatz.

Guštani (Koroško):

Trgovina g. Vinko Brundula

Št. Ilj v Slov. gor.:

Organist g. Anton Rozman (stara šola).

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Jurklošter:

Organist g. M. Hvalec.

Sv. Jurij ob juž. žel.:

Trgovina g. Janko Artmana.

Kozje:

Trgovina gospoda Druškoviča

Sv. Lenart v Slov. gor.:

Trgovina gosp. Antona Zemljič.

Ljutomer:

Trgovina g. Alojzija Vršič.

Luče v Sav. dol.:

Posestnik g. Franc Dežman

Muta:

Trgovina gosp. Miloš Oset.

Novacerkev pri Celju:

Trgovina Marije F. Okrožnik.

Petrinja: (Hrvatsko).

Gosp. Stepan Škrlec.

Ptuj:

Papirna trgovina g. J. N. Peteršič.

Podlehnik pri Ptuj:

Trgovina gosp. Mateja Zorko.

Ruše pri Mariboru:

Organist g. Ivan Nep. Slaček.

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pičl.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjančič

Stari trg pri Slov. Gradcu:

Gosp. Ignac Uršič.

Stridova (Prekmursko):

Gosp. Peter Kovačič.

Šmartin na Pohorju:

Trgovina g. Janeza Kos.

Šoštanj:

Trgovina g. Ane Topolnik.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Terezije Cauš.

Sv. Tomaž pri Ormožu:

Trgovina g. J. Kegel.

Sv. Vid pri Ptuj:

Mostninar g. Anton Kmetec.

Veržei:

Trgovina gosp. Marije Koroša.

Vojnik:

Trgovina g. A. Brezovnik.

Žetale:

Trgovina gosp. Mat. Berlisg.

„Slovenski Gospodar“ izhaja vsak četrtek in stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naročnina se najlozje pošilja po poštni nakaznici pod naslovom: **Upravništvo „Slov. Gospodarja“, Maribor.**

„Straža“ izhaja vsak ponedeljek in petek popoldne. Naročnina za »Stražo« znaša za celo leto 10 K, za pol leta 5 K in za četrt leta K 2:50. Naslov za pošiljatev naročnine: **Upravništvo lista „Straža“, Maribor.**

Kdor se naročen na »Slov. Gospodar« in »Stražo«, naj to takoj stori. Oba lista prinašata zanimive novice iz domačih krajev, z bojišč, iz tujine, objavljate važne uradne odredbe, cene živini in pridelkom itd. itd. Naročajte naše liste vojakom na bojišču vsaj za četrt leta!

Ako hočeš kako reč dobro prodati ali najti kupca, inseriraj v »Slov. Gosp.« in »Straži«.

URE
Točna postreba

Vrtilna zaloga ur, kroglo-
nosci, srebrnine in oplošnih
roči po vsaki ceni.

Tudi za obroke. - Hustr. cenik
zastonj. - Gramofoni 20-200 K

Niklasta remont-ura	K 9:00
Pristna srebrna ura	K 7:—
Original omaga ura	K 94:—
Kuhinjska ura	K 10:—
Bačška nihajna	K 9:—
Poročni proteni	K 2:—
Srebrna verižica	K 2:—

Vedelo je jamstvo.

Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach
Umar in obdar
MARIBOR, Gosposka ul. 28
Kupujem zlato in srebro.

Suhe gobe, vinski kamen, med, vosek, kumno in janež, ter sploh vse deželne pridelke

kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje,

istotako tudi vsako množino raznovrstnih praznih vreč in sodov.

Ivan Ravnikar

trgovina špecerijskega, kolonijalnega blaga barv in zaloga mineralnih voda

CELJE — Graška cesta števil. 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vinski kamen, kumno, janež, pristno strd in vosek.

Preselitev.

Usojam si p. n. občinstvu naznaniti, da sem preselil svoj fotografski zavod iz hiše št. 15 Tržaška cesta Maribor v lastno hišo števil. 28, Tržaška cesta nasproti deželni bolnišnici. Se priporočam za obilen obisk.

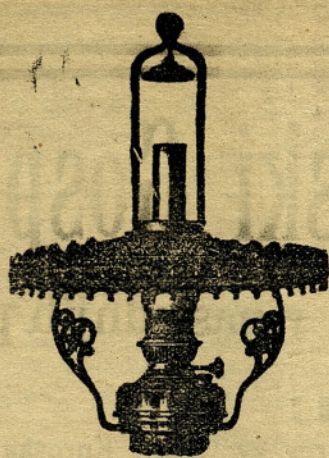
Adolf Skušek, fotograf.

OBČINSKIM URADOM

se naznanja, da ima tiskarna sv. Cirila v Mariboru zopet na razpolago **Prošnje** in **Potrdila** za klanje telet in mlade živine.

MUZEJ

Slov. zgodovinskega društva, Maribor, Koroška cesta 10. Darujte zanj vse zgodovinsko važne predmete, osobito vojne spomine.

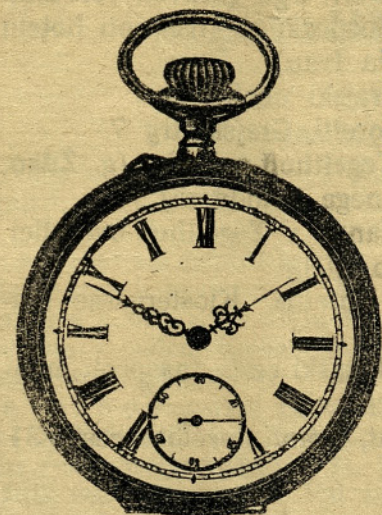
Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI :: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za odobe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Ure! Ure!
V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od K 2 40
Sreb. verižice damske K 3 60
Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamčil
Precizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Eterne
Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Frano Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,
Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Altarno sliko ali eno cerkev brezplačno

(le za povrnitev rezijskih stroškov) poslika umetnik in propagator cerkvene umetnosti. Podrobna pojasnila daje uredništvo »Revue pro umeni cerkveni« Praga-Vinogradi, Krameriova 10. Češka.

Kdor hoče jabolka

dobro prodati, vpraša naj pri Jos. Šerec Maribor, Tegetthoffstrasse, trgovina s špecerijo in deželnimi pridelki.

Gobe. Gobe.

Kupim

vsako množino **lepo posušenih gob** (globanj) po najvišji dnevni ceni. V prvi vrsti kravše ali prave globanje, potem **posušene turke**, brezovke, žemljariče, jelenovke, bodičarice ali rumene ježovke, medvedove tace, laške lesičke, navadne rumene (zlate) lesičke, sivke, pečenice, golobarke, štorovke i. t. d. sploh vse užitne gobe.

Trgovci in nabiralci gob, ki bi se zanimali za nakup oziroma nabiranje gob, naj pišejo na „Eksport gob“ v Konjicah št. 62, Štajersko. — P. S. Pridem na zahtevo v vsak kraj, da podučim nabiralce in trgovce o nabiranju in nakupu raznih vrst.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.
Goričar & Leskovšek
Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem **velikansko izbero dopisnic XX** po raznih cenah. **XX**
Za gostilničarje: Papirnate servijete vsled novih predpisov namestnije v Gradcu po zelo nizkih cenah.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/4%, proti trimesečni odločbi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po polti se pošilje hranilne polčnice (97.07%) na razplogo. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo na vknjižbo, na osebni kredit po 6%, na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Nadalje izposojajo na sistavo vrednostnih papirjev. Posojila se dajajo tudi na zastavo vrednostnih listin. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Uradne ure se vsako nedeljo od 9. do 12. ure dopoldne in vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne izvajajo posojila. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prošnje prejemajo vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne in od 5. do 8. ure popoldne.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju
registrovana zadruga z neom. zavezo.

Obrestuje hranilne vloge na

4 1/4 %

od dneva vloge do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojila

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo, dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne

Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

v lastni hiši (Hotel 'pri belem volu') v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.